

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. T. Nagy Tibor Ügyvédi Iroda (fél címe 1., ügyintéző: dr. T. Nagy Tibor ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (fél címe 2, ügyintéző: dr. Máté Edit jogtanácsos) által képviselt alperes neve alperes ellen kártalanítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. október 22. napján kelt 8.P.26.064/2012/35. számú - 36. sorszám alatt kijavított - ítélete ellen az alperes részéről 37. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg a felperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 337.300 (Háromszázharminchétezer-háromszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 1979. január 18-án vértranszfúziós kezelést kapott az ... Kórház Szülészeti-Nőgyógyászati Osztályán. A kezelés során hepatitisz C vírussal fertőződött, melyre 1997-ben derült fény. A felperest 2009. március 31-e óta kezelik a ..., ahol hepatitiszes betegként tartják nyilván. A 2012 augusztusában elvégzett FibroScan vizsgálat kimutatta, hogy a vírusfertőzés következtében a felperes előrehaladott májfibrózisban szenved.

A felperes keresetében 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ezen összeg 2012. december 19. napjától járó késedelmi kamata, továbbá 2012. december 19. napjától kezdődően havi 30.000 forint járadék és késedelmi kamata megfizetésre kérte kötelezni az alperest. Ezenfelül kérte annak megállapítását is, hogy az alperes megsértette testi épségét és egészségét.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elévülési kifogást terjesztett elő arra hivatkozással, hogy a felperes a vírusfertőzés felismerésétől számított több mint egy év eltelte után terjesztette elő a keresetet. Vitatta, hogy okozati összefüggés áll fenn a vértranszfúziós kezelés és a felperes betegsége között.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4.000.000 forintot 2012. december 19. napjától járó törvényes méretékű késedelmi kamatával, 395.406 forint lejárt járadékot 2013. december 1. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatával, továbbá 2014. november 1. napjától havi 17.973 forint járadékot. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 250.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 316.000 forint kereseti illetéket és a felmerült 260.350 forint szakértői díjat az állam viseli.

Döntésének jogi indokolása szerint a felperes az aggálytalan orvosszakértői véleménnyel bizonyította, hogy vírusfertőzését és az annak szövődményeként kialakult májbetegségét az 1979. évi vértranszfúziós kezelés idézte elő. A kezelés időpontjára figyelemmel a jogvitát az akkor hatályos az egészségügyről szóló 1972. évi II. törvény (Eütv.) rendelkezései alapján bírálta el, melynek 58. § (3) bekezdése értelmében az államnak kell kártalanítania a beteget, ha a betegségét fertőzött vérkészítmény beadása idézte elő. Az Eütv. 22. § (2) bekezdése szerint a kártalanítás módjára és mértékére irányadó a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvénynek (rég. Ptk.) a kártérítésre vonatkozó szabályai alapján rámutatott: töretlen a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy hepatitisz C fertőzés esetén az elévülés mindaddig nyugszik, amíg a fertőzött személy nem szerez egyértelmű tudomást fertőzéséről, annak okáról, illetve a fertőzés következtében kialakult szövődményekről [rég. Ptk. 326. § (2) bekezdés]. A BH2005. 104. számú eseti döntésből kiemelte: a kártérítési követelés érvényesítéséhez a betegnek tudnia kell károsodásának a mértékéről, betegségének maradandó voltáról, gyógyíthatatlanságáról és a lehetséges szövődményekről. A kezelőorvos tanúvallomása alapján kifejtette, hogy a vírusfertőzés diagnosztizálása idején a felperes panaszmentes volt, és joggal bízhatott a gyógyulásban, illetve a kedvező prognózisban, hiszen a kezelőorvossal folytatott konzultációi is ezt a meggyőződést erősítették benne. A súlyos szövődményekre csak 2012-ben derült fény, amikor az antivirális kezelések eredménytelensége miatt végzett FibroScan vizsgálat kimutatta a májfibrózist. Ez volt az az időpont, amikor a felperesnek először kellett szembesülnie a vírusfertőzés súlyos szövődményével, azzal, hogy visszafordíthatatlan májbetegsége miatt élete végéig gyógykezelésre szorul. Ettől az időponttól számítva a felperes egy éven belül bírósághoz fordult kártérítési igénye érvényesítése iránt, vagyis az elévülés nem következett be. Álláspontja szerint az Eütv. kizárólag a kártalanítás jogkövetkezményét szabályozza, ezért nincs helye a rég. Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott szankció alkalmazásának, így a személyiségi jogsérelem megállapítására irányuló keresetet elutasította. A nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításánál figyelembe vette, hogy a máj kötőszövetes átalakulása már megkezdődött, így a felperes a rosszabb prognózisú betegek csoportjába sorolható. Azt is szem előtt tartotta, hogy egy esetleges későbbi sikeres vírusellenes kezelés esetén sem zárható ki az újraaktiválódás, ami további súlyos májkárosodáshoz vezethet. Mindezt összevetve azt állapította meg, hogy 4.000.000 forint az az összeg, amely alkalmas a felperest ért nem vagyoni károk teljes körű reparálására [rég. Ptk. 355. § (1) bekezdés]. A járadék összegének a meghatározásakor figyelembe vette a szakorvos által felírt májvédő gyógyszer és a szedni javasolt E vitamin költségét, valamint a májvédő gyógyteák és a májkímélő diéta többletköltségét. Rámutatott: a felperesnek nyilvánvalóan óvintézkedéseket kell tennie a vérrel való fertőződés lehetőségének a kiküszöbölésére, amely további higiénés többletköltséggel jár. Ennek összegét az általános kártérítés szabályai szerint havi 2.000 forintban határozta meg [rég. Ptk. 359. § (1) bekezdés]. A nem vagyoni kártérítés tekintetében a keresetlevél benyújtásának az időpontjától, míg a járadék tekintetében középátlagos időponttól kötelezte az alperest a rég. Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére. A Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében a pernyertesség-pervesztesség arányában osztotta meg a felek között a perköltségeket.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes jelentett be fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság helytelen álláspontot foglalt el az elévülés nyugvásának a tekintetében. A felperes ugyanis már a 2009. március 31-ei laboratóriumi eredményközlő lapból értesült a vírusfertőzöttségéről, a 2010. január 26-ai ambuláns kezelőlapon pedig egyértelműen dokumentálva van, hogy krónikus hepatitisz C vírus miatt részesítik Interferon és Ribavirin kezelésben. A kezelést ugyan hat hónap múlva felfüggesztették, de 2010 szeptemberében ugyanazon kórok miatt folytatták az antivirális terápiát. Ebből következően a felperes előtt már 2010-ben nyilvánvalóvá vált a súlyos vírusfertőzés megléte, ettől számítva pedig egy év állt rendelkezésére a kárigény érvényesítésére. Ezt a perindítási határidőt a felperes elmulasztotta, így a régi Ptk. 325. § (1) bekezdése szerint a követelése nem érvényesíthető bírósági úton. Hangsúlyozta: nem bizonyított az oksági összefüggés a felperes jelenlegi betegségei és az 1979. évi vértranszfúziós kezelés között, mivel a szakértő nem bizonyosságot, csupán valószínűséget véleményezett, és nem zárta ki, hogy a fertőzés más okra vezethető vissza. Utalt arra, hogy a nem vagyoni kártérítés összege is eltúlzott, mivel egy hasonló ügyben, súlyos májkárosodás miatt 3.000.000 forint kártalanítást ítélték meg. Vélekedése szerint a májkímélő étrendre való áttérés nem jár többletköltséggel, így a dietetikus szakvélemény nem elfogadható. Vitatta, a higiénés többletköltségek megalapozottságát is, mivel a vírus szinte kizárólag vér útján terjed, amit nem gátol meg a többlettisztítószer alkalmazása.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helyes indokain alapuló helybenhagyására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében felülbírálta [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az alperes fellebbezése megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, arra alapított érdemi döntésével és annak jogi indokolásával a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul egyetértett, ezért okfejtését - annak szükségtelen megismétlése nélkül - csupán a fellebbezésre tekintettel egészíti ki a következőkkel.

Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor először az elévülési kifogás megalapozottsága felől foglalt állást, hiszen a követelés elévülése szükségtelenné tenné a kártérítő felelősség törvényi feltételeinek a vizsgálatát, mivel elévült követelés nem érvényesíthető a bíróság előtt [rég. Ptk. 325. § (1) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság több eseti döntésre utalva akként foglalt állást, hogy az elévülés mindaddig nyugszik, amíg a beteg nem szembesül a vírusfertőzöttség egészségkárosító következményeivel [rég. Ptk. 326. § (2) bekezdés]. A rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetése és okszerű értékelése alapján jutott arra a következtetésre, hogy jelen esetben az elévülés nyugvása akkor szűnt meg, amikor a FibroScan vizsgálat kimutatta a visszafordíthatatlan májbetegséget, hiszen ennek az időpontjában vált ismertté a felperes előtt, hogy nem csak hordozója a hepatitisz C vírusnak, hanem a vírusfertőzés egyik legsúlyosabb szövődményeként fellépő betegségben szenved.

A felperes maga adta elő, hogy korábban nem voltak panaszai, nem észlelt olyan tüneteket, amelyek a vírusfertőzés által előidézett betegségekre utaltak. Háziorvosa és kezelőorvosa megerősítette, hogy a leletei „teljesen negatívak”, ezért nem beszélt velük a vírusfertőzés lehetséges következményeiről és úgy gondolta: akkor nála „biztos nem károsító az elváltozás” (4. sorszámu jegyzőkönyv). A felperes személyes előadásával teljes összhangban áll kezelőorvosának a vallomása, aki megerősítette: a FibroScan vizsgálatot megelőzően a felperes a részére adott orvosi tájékoztatásból legvalószínűbben azt szűrhetette le, hogy bízhat a gyógyulásban (11. sorszámu jegyzőkönyv 5. oldala). A hepatitisz C

fertőzöttség szövődményeivel kapcsolatban a felperes kezelőorvosa azt is előadta, miszerint előfordulnak olyan esetek, hogy a betegnek magas a vírusszáma, de ennek ellenére enyhe a máj érintettsége. Nem volt kizárható, hogy a felperes állapota is hasonló, hiszen a máj átalakulása nem volt kitapintható, így a felperes orvosai számára is a FibroScan vizsgálat lelete alapján vált világossá az előrehaladott stádiumú fibrotikus állapot (11. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldala).

Mindezt összevetve az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes 2012 augusztusában szembesült vírusfertőzöttségének az egészségkárosító hatásával, és ekkortól kellett számolnia azzal, hogy visszafordíthatatlan betegségben szenved. A felperes az elévülés nyugvásának a megszűnését követő egy éves perindítási határidőt betartotta, így nincsen akadálya annak, hogy kártérítési követelését a bíróság előtt érvényesítse.

Az elsőfokú bíróság akkor sem tévedett, amikor az aggálytalan orvosszakértői vélemény alapján bizonyítottan fogadta el, hogy a felperes az 1979. évi vértranszfúziós kezelés során fertőződött meg a hepatitisz C vírussal. A szakértő ugyan a fertőzés okát nem a bizonyosság, hanem „csupán” a legnagyobb valószínűség szintjén határozta meg, de az eljárás során nem merült fel olyan ésszerű kétség, amely a valószínűségnek ezt a magas fokát gyengítené. Az okozati összefüggést kétségbe vonó alperes sem jelölt meg olyan körülményt, amely aggályosság tenné a szakvéleményt, és kizárná a vérátömlesztés kóroki szerepét a felperes vírusfertőzésében. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen járt el a szakértői vélemény bizonyító erejének a mérlegelése során, így nincsen indok a felülmérlegelésre, ezért a Fővárosi Ítéletábra is abból indult ki, hogy a szakvélemény bizonyítja a kártérítő felelősség konjunktív feltételei közül az okozati összefüggés fennállását [régi Ptk. 339. § (1) bekezdés].

A nem vagyoni kártérítés jogalapjának a fennállására figyelemmel a Fővárosi Ítéletábrának abban kellett állást foglalnia, hogy annak összege arányban áll-e a felperes által elszenvedett nem vagyoni hátrányokkal. A kártérítés mértékének a meghatározása során az elsőfokú bíróság valamennyi körülményt hiánytalanul figyelembe vett, így e tekintetben ítéletének a kellő részletességű jogi indokolása nem szorul kiegészítésre. A kártérítés összege arányosságot mutat a hasonló ügyekben megítélt kártérítések mértékével is, ezért nincsen indok annak a mérséklésére.

A vagyoni kártérítésnek minősülő járadék összetevőit is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság. A szakértői vélemény alátámasztja mindazoknak a többletköltségeknek a felmerülését, amelyeket az elsőfokú bíróság figyelembe vett a járadék havi összegének a meghatározása során. A dietetikus szakkonzulens által összeállított májkímélő étrend nagyobb kiadással jár, mint az általános szokásokat követő étkezés, így az e címen felmerülő többletköltségek szükségszerűen megemelik a havi járadék összegét. Az alperes azzal is alaptalanul érvelt, hogy a „többlettisztítószer” azért nem vehető számításba, mivel az ezzel kapcsolatos kiadások szükségtelenek, hiszen a tisztántartás nem előzi meg a vér útján terjedő vírusfertőzést. Erre vonatkozóan az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, miszerint a felperesnek minden eszközt igénybe kell vennie, hogy meggátolja a vírusfertőzés továbbterjedését. Nyilvánvaló, hogy a vele egy háztartásban élők azzal is óvhatja, ha fokozott gondosságot fordít környezete, ruházata és személyes tárgyai tisztántartására. Köztudomású tényként értékelhető, hogy az ehhez szükséges tisztító- és fertőtlenítőszeres beszerzése további többletkiadással jár, vagyis a higiénés többletköltségek sem mellőzhetőek a havi járadék összegéből.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéletábra a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

A Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében az eredménytelenül fellebbező alperes köteles megtéríteni a felperes részére a jogi képviselete ellátásával felmerült fellebbezési eljárási költségét. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5), (6) bekezdései alapján a tényleges ügyvédi tevékenység arányában mérlegeléssel állapította meg, amelyhez a 4/A. § (1) bekezdése szerint hozzáadódik az áfa.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 56. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2015. szeptember 9.

Dr. Sághy Mária s. k.
a tanács elnöke

Dr. Csordás Csilla s. k.
előadó bíró

Dr. Kincses Attila s. k.
bíró